

Akceptuję:

Marlena Małąg
Minister Rodziny i Polityki Społecznej

Program

„Od zależności ku samodzielności” -

edycja 2023

Warszawa, dnia

2022 r.

SPIS TREŚCI

I.	PODSTAWA PRAWNA PROGRAMU.....	3
II.	SZCZEGÓŁOWY ZAKRES PREFEROWANYCH DZIAŁAŃ.....	3
III.	PODMIOTY, KTÓRE MOGĄ UBIEGAĆ SIĘ O DOFINANSOWANIE.....	6
IV.	REALIZATORZY PROGRAMU ORAZ ICH ZADANIA.....	7
V.	TRYB REALIZACJI PROGRAMU.....	8
VI.	FINANSOWANIE PROGRAMU.....	10
VII.	OBOWIĄZEK INFORMACYJNY.....	11
VIII.	ZASADY SKŁADANIA OFERT.....	12
IX.	NADZÓR I MONITORING REALIZACJI PROGRAMU.....	13
X.	MIERNIKI.....	13
XI.	ZAKŁADANE REZULTATY PROGRAMU.....	14
XII.	PRZETWARZANIE DANYCH OSOBOWYCH	14
XIII.	POSTANOWIENIA KOŃCOWE.....	15

I. PODSTAWA PRAWNA PROGRAMU

Podstawą prawną Programu „*Od zależności ku samodzielności*” – edycja 2023, zwanego dalej „Programem”, jest art. 23 ust. 1 pkt 7a ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 2268, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o pomocy społecznej”.

Zgodnie z ww. przepisem minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego wspiera finansowo programy w określonym przez ministra obszarze pomocy społecznej, realizowane przez jednostki samorządu terytorialnego lub podmioty uprawnione, o których mowa w art. 25 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej.

II. SZCZEGÓŁOWY ZAKRES PREFEROWANYCH DZIAŁAŃ

Celem głównym Programu jest umożliwienie osobom z zaburzeniami psychicznymi przezwycięzenie trudnej sytuacji życiowej w jakiej się znalazły, której własnym staraniem, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości nie są w stanie samodzielnie pokonać. Ważne jest, aby osoba z zaburzeniami psychicznymi była partnerem instytucji i organizacji, które działają na rzecz osób wymagających wsparcia. W związku z tym istotne jest wzmocnienie i poszerzenie ofert sieci oparcia społecznego w zakresie poprawy sytuacji życiowej i społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi oraz ich rodzin i opiekunów poprzez wsparcie samorządów gmin oraz podmiotów funkcjonujących w obszarze pomocy społecznej, o których mowa w art. 25 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej.

Model Programu jest nastawiony na podniesienie poziomu świadomości osób z zaburzeniami psychicznymi o tkwiących w nich możliwościach oraz przysługujących im prawach co, jak się zakłada, zwiększy pewność siebie oraz umocni ich pozycję, jak również pomoże w lepszym wykorzystaniu potencjalnych możliwości.

W ramach celu głównego Programu wyznaczone są następujące Moduły:

- MODUŁ I**   WSPARCIE RODZIN OSÓB Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI
- MODUŁ II**   SAMOPOMOC
- MODUŁ III**   UMOŻLIWIENIE OSOBOM Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI
ZDOBYWANIA KOMPETENCJI NIEZBĘDNYCH DO SAMODZIELNEGO
ŻYCIA
- MODUŁ IV**   INTEGRACJA I INNOWACYJNOŚĆ

Realizacja Programu powinna być oparta na włączeniu wszystkich podmiotów działających w obszarze pomocy i integracji społecznej na rzecz inicjowania przedsięwzięć mających na celu pokonywanie przez osoby z zaburzeniami psychicznymi barier uniemożliwiających im uczestniczenie w życiu społecznym.

Użyte w treści Programu pojęcie „zaburzenie psychiczne” należy definiować zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych – ICD-10 oraz ustawą z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2022 r. poz. 2123). Program jest narzędziem motywującym do wdrażania nowych metod pracy z osobami z zaburzeniami psychicznymi, jak również promuje dobre praktyki w zakresie organizowania przez pomoc społeczną oparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

MODUŁ I – WSPARCIE RODZIN OSÓB Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI

Moduł ma na celu umożliwienie dostępu dla rodzin osób z zaburzeniami psychicznymi do różnych usług np. okresowe zastąpienie w sprawowaniu funkcji rodzicielskich, inicjowanie grup samopomocowych rodziców.

W ramach Modułu I preferowane będą następujące działania:

1. Rozwój skutecznych, innowacyjnych form i metod wsparcia środowiskowego dla rodzin osób z zaburzeniami psychicznymi.
2. Umożliwienie rodzinom osób z zaburzeniami psychicznymi korzystania z usług wspierających okresowe zastąpienie ich w sprawowaniu funkcji opiekuńczych.
3. Szkolenia, kursy i warsztaty dla rodzin osób z zaburzeniami psychicznymi, służące nabyciu niezbędnej wiedzy i umiejętności w radzeniu sobie z chorobą i jej objawami w życiu codziennym.
4. Inicjowanie i wsparcie grup samopomocowych dla rodzin osób z zaburzeniami psychicznymi.

MODUŁ II – SAMOPOMOC

Celem pomocy społecznej jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Mając na uwadze prawa oparte na wolności i sprawiedliwości, współdziałaniu władz, dialogu społecznym oraz na zasadzie pomocniczości, priorytetem organów i jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, a także innych podmiotów powinno być między innymi zapewnianie osobom chorującym psychicznie

i osobom z niepełnosprawnością intelektualną koniecznego im oparcia, by mogły pokonywać bariery utrudniające, a często uniemożliwiające realizowanie ich planów życiowych. Jeśli nie przynosi to zakładanych rezultatów należy preferować działania zmierzające do wspierania naturalnych ogniw oparcia potrzebnych osobie chorującej psychicznie i osobie z niepełnosprawnością intelektualną, zwłaszcza takich jak rodzina. Uzupełniającym powyższe przedsięwzięcia winno być działanie zmierzające do inicjowania i wspierania procesu samoorganizowania się, samopomocy osób chorujących psychicznie i osób z niepełnosprawnością intelektualną oraz ich naturalnych ogniw oparcia, by możliwe było udzielanie sobie pomocy we własnym zakresie, czyli samopomocy w przezwyciężaniu trudnej sytuacji życiowej tych osób.

W ramach Modułu II szczególnie preferowane będą innowacyjne projekty wspierające samopomoc będące operacjonalizacją zasady pomocniczości państwa, oparte na osiągnięciach nauki i dobrych praktyk, w tym zwłaszcza działania zmierzające do rozwoju samopomocy osób chorujących psychicznie i osób niepełnosprawnych intelektualnie oraz rodzin tych osób, w tym:

1. Edukowanie i motywowanie się osób chorujących psychicznie i osób z niepełnosprawnością intelektualną oraz ich rodzin w dążeniu do samodzielności.
2. Wspieranie organizowania się osób chorujących psychicznie i osób z niepełnosprawnością intelektualną oraz rodzin tych osób, np. w formie grup wsparcia - mających na celu udzielanie sobie wzajemnej pomocy w przezwyciężaniu barier, w zaspokajaniu materialnych i bytowych potrzeb, ale i w pokonywaniu trudności na jakie napotykają w funkcjonowaniu społecznym.
3. Wymiana doświadczeń i informacji o znaczeniu samopomocy osób chorujących psychicznie i osób z niepełnosprawnością intelektualną oraz ich rodzin w tworzeniu możliwości rozwijania kompetencji niezbędnych do ich ogólnego funkcjonowania społecznego.

MODUŁ III – UMOŻLIWIENIE OSOBOM Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI ZDOBYWANIA KOMPETENCJI NIEZBĘDNYCH DO SAMODZIELNEGO ŻYCIA

Moduł ma na celu rozwój umiejętności, które przyczynią się do uzyskania możliwie jak najpełniejszej samodzielności w codziennym funkcjonowaniu osób z zaburzeniami psychicznymi.

W ramach Modułu III preferowane będą następujące działania:

1. Wzmacnianie motywacji w kierunku rozwoju zainteresowań i umiejętności, które wpłyną pozytywnie na samoocenę uczestników oraz będą prowadziły do ich usamodzielniania.
2. Szkolenia, warsztaty, kursy dostosowane do potrzeb osób z zaburzeniami psychicznymi.
3. Spotkania ze specjalistami (doradca zawodowy, prawnik, trener – coach rozwojowy itp.).
4. Motywowanie osób z zaburzeniami psychicznymi do udziału w różnorodnych formach aktywności sportowo-ruchowej.
5. Organizowanie spotkań mających na celu zrozumienie własnej sytuacji i poprawę kontaktu z otoczeniem.

MODUŁ IV – INTEGRACJA I INNOWACYJNOŚĆ

Moduł ma na celu inicjowanie i wdrażanie nowych form wsparcia środowiskowego dla osób z zaburzeniami psychicznymi, a zwłaszcza przez jednostki organizacyjne służb pomocy społecznej.

W ramach Modułu IV preferowane będą następujące działania:

1. Wzmacnianie pozytywnej postawy i budzenie świadomości społecznej na temat zaburzeń psychicznych w celu promowania postaw zrozumienia, akceptacji i tolerancji dla osób z zaburzeniami psychicznymi.
2. Rozwój nowych form i metod wsparcia środowiskowego dla osób z zaburzeniami psychicznymi.
3. Integracja osób z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzin ze środowiskiem lokalnym poprzez promowanie dobrych praktyk i innowacyjnych działań w zakresie pomocy, w tym usług świadczonych na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi przez jednostki organizacyjne służb pomocy społecznej i inne podmioty oraz tworzenie sieci optymalnych ofert wsparcia.

III. PODMIOTY, KTÓRE MOGĄ UBIEGAĆ SIĘ O DOFINANSOWANIE

O dofinansowanie projektów zgłaszanych do otwartego konkursu ofert w ramach Programu mogą ubiegać się:

1. Jednostki samorządu terytorialnego, które realizują zadania wynikające z ustawy o pomocy społecznej organizując na obszarze swojego działania oparcie społeczne dla osób, które z powodu występujących u nich zaburzeń psychicznych mają trudności w życiu codziennym.

2. Podmioty, o których mowa w art. 25 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, które mogą uczestniczyć w otwartych konkursach ofert na dofinansowanie programów i projektów, wynikających z lokalnych strategii rozwiązywania problemów społecznych.

IV. REALIZATORZY PROGRAMU ORAZ ICH ZADANIA

Realizacja zadań Programu będzie prowadzona na trzech szczeblach:

1. Szczebel centralny – Minister Rodziny i Polityki Społecznej, zwany dalej „Ministrem”:

1) Departament Pomocy i Integracji Społecznej w Ministerstwie Rodziny i Polityki Społecznej, zwanym dalej „MRiPS”, z następującym zakresem zadań:

- a) przeprowadzanie otwartego konkursu ofert¹ ogłaszanego corocznie przez Ministra,
- b) ocena ofert pod względem formalnym i merytorycznym (zgodnie z zasadami określonymi w ogłoszeniu o otwartym konkursie ofert),
- c) zawieranie umów z podmiotami, których oferty zostały przyjęte przez Ministra do dofinansowania w ramach Programu oraz zatwierdzanie rozliczeń z ich realizacji,
- d) bieżący monitoring Programu,
- e) przygotowywanie sprawozdania z realizacji Programu oraz podawanie go do publicznej wiadomości poprzez publikację na stronie internetowej MRiPS;

2) Biuro Kontroli i Audytu w MRiPS:

- kontrola wybranych podmiotów realizujących zadania w ramach Programu w zakresie oceny prawidłowości wykonania umów zawartych z Ministrem.

2. Szczebel wojewódzki – Wojewodowie: Wydziały Polityki Społecznej Urzędów Wojewódzkich przez współudział w procedurze otwartego konkursu ofert (nie dotyczy Modułu III), w zakresie:

- 1) sprawdzania ofert pod względem formalnym i merytorycznym;
- 2) opiniowania ofert: opinia Wojewody (Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Urzędu Wojewódzkiego z upoważnienia Wojewody) dotycząca zasadności oferty (krótki opis zakresu rzeczowego oferty, doświadczeń podmiotu i efektów jego działalności na rzecz regionu) zostaje przekazana wraz z ofertą do MRiPS. Opinia nie jest wiążąca dla Komisji konkursowej do spraw Oceny Ofert, zwanej dalej „Komisją”, powoływanej przez Ministra. W podsumowaniu opinii należy określić czy oferta spełnia wymagania

---

¹ Podstawa prawna: art. 13 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2022 r. poz. 1327, z późn. zm.).

formalne, a także czy otrzymuje poparcie Wojewody z punktu widzenia rozwiązywania lokalnych potrzeb.

3. Szczebel lokalny – Podmioty, których oferty zostały przyjęte przez Ministra do dofinansowania w ramach Programu – z następującym zakresem zadań:

- 1) realizacja zadania publicznego zgodnie z umową i Programem, przez wykonanie zakresu rzeczowo-finansowego oferty, przyjętej w danym roku przez Ministra do dofinansowania;
- 2) rozliczenie się z przekazanej dotacji, w tym przygotowanie i przekazanie sprawozdania merytoryczno-finansowego ze zrealizowanych zadań w terminie określonym w umowie.

V. TRYB REALIZACJI PROGRAMU

Wybór podmiotów, które w ramach Programu otrzymają dofinansowanie w formie dotacji, będzie następować w trybie otwartego konkursu ofert.

Ogłoszenie otwartego konkursu ofert będzie zawierać informacje o:

- 1) wysokości środków publicznych przeznaczonych na realizację tego zadania;
- 2) zasadach przyznawania dotacji;
- 3) terminach i warunkach realizacji zadania;
- 4) terminie składania ofert;
- 5) trybie i kryteriach stosowanych przy wyborze ofert oraz terminie dokonania wyboru ofert;
- 6) zrealizowanych przez organ administracji publicznej w roku ogłoszenia otwartego konkursu ofert i w roku poprzednim zadaniach publicznych tego samego rodzaju i związanych z nimi kosztami, ze szczególnym uwzględnieniem wysokości dotacji przekazanych organizacjom pozarządowym i podmiotom, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Ogłoszenie otwartego konkursu ofert będzie zamieszczane:

- 1) na stronie internetowej MRiPS www.gov.pl/web/rodzina;
  - 2) w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Ministra;
  - 3) na tablicy ogłoszeń w siedzibie MRiPS – 00-513 Warszawa, Nowogrodzka 1/3/5.
2. Komisja będzie co roku powoływana przez Ministra. W pracach Komisji będą brali udział przedstawiciele MRiPS oraz podmiotów, o których mowa w art. 25 ust. 1 ustawy o pomocy

- społecznej, którzy przyjmą zaproszenie do udziału w pracach i spełnią wymogi określone w ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.
3. Komisja dokona ostatecznej oceny formalnej i merytorycznej ofert ocenionych przez Wydziały Polityki Społecznej Urzędów Wojewódzkich do wyczerpania kwoty programowej, o której mowa w części VI ust. 1.
  4. Sporządzona przez Komisję lista rankingowa ocenionych projektów wraz z proponowaną kwotą dofinansowania zostanie przedstawiona do akceptacji Ministrowi.
  5. Minister na podstawie przygotowanej przez Komisję listy rankingowej podejmie decyzję o przyznaniu dofinansowania oraz jego wysokości.
  6. Wyniki otwartego konkursu ofert będą zamieszczane na stronie internetowej MRiPS, w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Ministra, a także na tablicy ogłoszeń w siedzibie MRiPS.
  7. W przypadku uwolnienia środków wynikających z:
    - 1) rezygnacji z realizacji zadania przez podmiot, którego projekt otrzymał dofinansowanie;
    - 2) rezygnacji z części dofinansowania przez podmiot, który otrzymał dofinansowanie;
    - 3) zaistnienia jednej z przesłanek do nie zawarcia umowy, wskazanych w ogłoszeniu o otwartym konkursie ofert- w ramach kompetencji Ministra pozostaje możliwość dofinansowania projektów do limitu uwolnionych środków.
  8. Minister podejmuje decyzję, o której mowa w ust. 7 i wybiera do dofinansowania oferty, które zostały pozytywnie ocenione pod względem formalnym i najwyżej ocenione pod względem merytorycznym jednak nie zostały zakwalifikowane do dofinansowania z uwagi na wyczerpanie środków finansowych przeznaczonych na realizację Programu.
  9. Oferty, o których mowa w ust. 8 muszą zostać zrealizowane w ramach przyznanych środków i w czasie krótszym niż przewidziano w ofercie.
  10. W wyjątkowych sytuacjach, jeśli jest konieczne wprowadzenie zmian do umowy, z podmiotem może zostać zawarty aneks do umowy, na zasadach określonych w ogłoszeniu o otwartym konkursie ofert i w umowie.

VI. FINANSOWANIE PROGRAMU

1. Realizacja Programu będzie finansowana ze środków budżetowych w cz. 44 – zabezpieczenie społeczne. Minister na wsparcie finansowe projektów realizujących cele Programu dysponuje kwotą w wysokości 3,0 mln zł na dany rok budżetowy.
2. Minister zastrzega sobie prawo do ustalania w ogłoszeniu o otwartym konkursie ofert minimalnej i maksymalnej kwoty dotacji, jaką można otrzymać na realizację każdego z modułów.
3. Minister zastrzega sobie prawo do ustalania wysokości dotacji w zależności od wyznaczonych na dany rok kalendarzowy modułów.
4. Koszty realizacji projektów będą dofinansowywane **do wysokości 80% kosztów całkowitych projektu**, co oznacza konieczność dysponowania przez podmiot składający ofertę konkursową własnym wkładem finansowym w wysokości **minimum 20%** kosztu całkowitego projektu (wkład osobowy – praca społeczna członków i wolontariuszy, może być wliczona do wkładu własnego, przy czym nie może być ona wyższa niż 30 % wkładu własnego).
5. Zakres dofinansowania nie obejmuje:
  - a) spłat zaległych zobowiązań finansowych, wynikających z bieżącej, statutowej działalności oferenta,
  - b) pokrywania bieżących kosztów funkcjonowania oferenta, takich jak: czynsz, energia elektryczna, opał, dostawa wody, opłaty telefoniczne, itp. pokrywanie wydatków związanych z zakupem nieruchomości oraz realizacją robót budowlano-montażowych lub innych prac adaptacyjnych związanych z przyszłą działalnością projektodawcy,
  - c) zakupu środków transportu, w tym paliwa,
  - d) amortyzacji,
  - e) nagród, premii i innych form bonifikaty rzeczowej lub finansowej dla osób zajmujących się realizacją projektu,
  - f) wydatków na zakup środków trwałych w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 15 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2021 r. poz. 217, z późn. zm.) oraz art. 16a ust. 1 w związku z art. 16d ust. 1 ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1800, z późn. zm.),
  - g) kosztów związanych ze świadczeniami pieniężnymi wynikającymi z przepisów ustawy o pomocy społecznej, ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu

socjalnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 2241), ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2022 r. poz. 690, z późn. zm.);

- h) pokrycia kosztów obsługi rachunku bankowego (nie dotyczy kosztów przelewów),
- i) pokrycia kosztów leczenia i rehabilitacji osób,
- j) zakupu nieruchomości gruntowej, lokalowej, budowlanej,
- k) pokrycia kosztów kar i grzywien,
- l) pokrycia kosztów procesów sądowych (z wyjątkiem spraw prowadzonych w interesie publicznym),
- m) odsetek z tytułu niezapłaconych w terminie zobowiązań,
- n) zakupu napojów alkoholowych,
- o) podatku od towarów i usług (VAT), jeśli może zostać odliczony w oparciu o ustawę z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2022 r. poz. 931, z późn. zm.), składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne, składek na Fundusz Pracy oraz Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych,
- p) podatków i opłat, z wyłączeniem podatku dochodowego od osób fizycznych, składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne, składek na Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych oraz Fundusz Solidarnościowy,
- q) pokrycia kosztów wyjazdów służbowych osób zaangażowanych w realizację projektu na podstawie umowy cywilnoprawnej, chyba że umowa ta określa zasady i sposób podróży służbowych,
- r) wybrany projekt nie może być dotowany z innych źródeł, co należy potwierdzić stosownym oświadczeniem.

VII. OBOWIĄZEK INFORMACYJNY

Obowiązek informacyjny został określony w art. 35a–35d ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. *o finansach publicznych* (Dz. U. z 2022 r. poz. 1634, z późn. zm.).

Oferenci realizujący projekty w ramach Programu „Od zależności ku samodzielności” – edycja 2023 są obowiązani do stosowania przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 maja 2021 r. *w sprawie określenia działań informacyjnych podejmowanych przez podmioty realizujące zadania finansowane lub dofinansowane z budżetu państwa lub z państwowych funduszy celowych* (Dz. U. z 2021 r. poz. 953, z późn. zm.), które określa m.in. rodzaje tych działań oraz sposób ich realizacji, w tym okres, w którym mają być realizowane.

Aby poinformować opinię publiczną (w tym odbiorców rezultatów projektu) oraz osoby i podmioty uczestniczące w projekcie, Oferent jest obowiązany do:

- 1) zamieszczenia **tablicy informacyjnej** w przypadku realizacji projektów w zakresie infrastruktury, prac budowlanych lub zakupu środków trwałych;
- 2) zamieszczenia **plakatu informacyjnego** w przypadku realizacji projektów badawczo-rozwojowych, edukacyjnych i społecznych;
- 3) zamieszczenia stosownej informacji o dofinansowaniu wszystkich projektów na swojej **stronie internetowej**.

Obowiązek informacyjny powstaje bezpośrednio po podpisaniu umowy lub w momencie rozpoczęcia prac budowlanych.

Ww. rozporządzenie wraz z wzorami tablic, plakatów oraz materiałami graficznymi znajduje się na stronie internetowej <https://www.gov.pl/web/premier/dzialania-informacyjne>.

VIII. ZASADY SKŁADANIA OFERT

1. Oferty składane w ramach otwartych konkursów ofert należy składać na formularzu oferty określonym w rozporządzeniu Przewodniczącego Komitetu do spraw Pożytku Publicznego z dnia 24 października 2018 r w sprawie wzorów ofert i ramowych wzorów umów dotyczących realizacji zadań publicznych oraz wzorów sprawozdań z wykonania tych zadań (Dz. U. z 2018 r. poz. 2057).
2. Oferty, o których mowa w ust. 1 wraz z załącznikami (określonymi w ogłoszeniu o otwartym konkursie ofert na dany rok), należy przesłać listem poleconym do Wydziału Polityki Społecznej Urzędu Wojewódzkiego właściwego ze względu na miejsce realizacji projektu.
3. Jeden podmiot może złożyć tylko jedną ofertę.
4. Jedna oferta konkursowa może dotyczyć realizacji więcej niż jednego Modułu.
5. Złożone oferty nie podlegają uzupełnieniu ani korekcie po upływie terminu ich składania.
6. Złożenie oferty na wsparcie finansowe projektu nie jest równoznaczne z zapewnieniem przyznania dotacji lub przyznaniem dotacji we wnioskowanej wysokości.
7. Oferty niekompletne lub złożone na niewłaściwym formularzu zostaną odrzucone jako niespełniające wymagań formalnych.
8. Oferty podmiotów, które nie rozliczyły się w sposób prawidłowy z przyznanej dotacji na realizację zadania publicznego w roku poprzednim, w tym nie złożyły sprawozdania końcowego, nie będą podlegały ocenie przez Komisję.
9. Od decyzji Komisji nie przysługuje odwołanie.
10. Minister zastrzega sobie prawo odwołania konkursu bez podawania przyczyn.

IX. NADZÓR I MONITORING REALIZACJI PROGRAMU

Realizacja Programu będzie nadzorowana przez Departament Pomocy i Integracji Społecznej MRiPS, m.in. poprzez wizyty monitorujące pracowników Departamentu w wybranych miejscach, w których realizowane są dofinansowane projekty.

Zgodnie z zasadami otwartego konkursu ofert podmioty, którym zostanie przyznana dotacja zobowiązane są do przedłożenia sprawozdania z wykonania zadania publicznego. Wszystkie sprawozdania będą podlegały rozliczeniu merytoryczno-finansowemu wraz z przekazaniem ostatecznej informacji Ministra o uznaniu wykonania zadania konkursowego.

Z realizacji Programu będzie co roku sporządzana informacja: „Sprawozdanie z realizacji programu *Od zależności ku samodzielności*” za dany rok, w którym będą przedstawiane m.in. efekty realizacji Programu

X. MIERNIKI

W ramach Programu rocznie wsparcie otrzyma około 45 podmiotów, instytucji działających na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi w obszarze pomocy i integracji społecznej. Działania realizowane w ramach projektów dofinansowanych w danym roku przyczynią się do osiągnięcia następujących mierników określonych dla poszczególnych celów Programu:

Lp.	Moduł	Mierniki i wartości docelowe
1.	Wsparcie rodzin osób z zaburzeniami psychicznymi	Liczba przeprowadzonych działań (szkolenia, kursy, warsztaty) – min. 100
2.	Samopomoc	Liczba działań dotyczących samopomocy, utworzenie grup samopomocy – min. 18
3.	Umożliwianie osobom z zaburzeniami psychicznymi zdobywania kompetencji niezbędnych do samodzielnego życia	Liczba osób objętych działaniami – min. 90
4.	Integracja i innowacyjność	Liczba przedsięwzięć dotyczących integracji i innowacyjności – min. 18

XI. ZAKŁADANE REZULTATY PROGRAMU

Zakłada się, że w wyniku wsparcia przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego realizacji projektów związanych z organizowaniem oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi – następować będzie:

1. Dalszy rozwój, a także rozszerzenie oferty oparcia społecznego w środowisku lokalnym dla osób z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzin.
2. Rozwój samopomocy. Organizowanie się osób z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzin w celu udzielania sobie wzajemnej pomocy.
3. Poprawa integracji społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi.
4. Poszerzenie wiedzy, umiejętności radzenia sobie z problemami życia codziennego osób z zaburzeniami psychicznymi, a także rodzin osób z zaburzeniami psychicznymi.
5. Poprawa efektywności usług świadczonych na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi.

XII. PRZETWARZANIE DANYCH OSOBOWYCH

1. Przetwarzanie danych osobowych w Programie powinno odbywać się zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE. L 119 z 04.05.2016, str. 1, z późn. zm.), zwanym dalej „RODO”, i ustawą z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1781).

2. Administrator danych osobowych beneficjentów oraz osób zaangażowanych w realizację Programu, którym jest Oferent, a w przypadku wykonywania zleconego zadania przez jednostki organizacyjne pomocy społecznej - te jednostki, zobowiązany jest w szczególności do przekazania beneficjentom i osobom fizycznym zaangażowanym w realizację Programu informacji wskazanych w art. 13 lub art. 14 RODO, a w szczególności w zakresie udostępniania ich danych Ministrowi Rodziny i Polityki Społecznej w celu przeprowadzania czynności monitoringowych, sprawozdawczych lub kontrolnych oraz prowadzonych na zlecenie tego Ministra ewaluacji.

XIII. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

1. Program wchodzi w życie z dniem akceptacji i obowiązuje do czasu ustanowienia nowego Programu lub do wyczerpania kwoty, o której mowa w części VI ust. 1.
2. W sprawach dotyczących interpretacji zapisów Programu oraz konkursów ogłaszanych w ramach Programu właściwy jest Departament Pomocy i Integracji Społecznej w MRiPS.

Opracowanie:

Wydział do Spraw Pracy Środowiskowej i Programów
Departament Pomocy i Integracji Społecznej